

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NATIONAL ASSESSMENT
GENERAL EDUCATION CERTIFICATE (GEC)**

2024 GRADE 9 PILOT STUDY

Serutwa: Setswana Puotlaleletso ya Ntlha

Maduo: 70

Nako: Metsotso e le 150

Go sa tsenyelediwa metsotso e le 15 ya go buisa

Teko e e na le ditsebe di le **23** go sa tsenyelediwa letlharekapeso.

Ditaelo go morutwana.

- 1 O tlaa neelwa metsotso e le 15 ya go buisa pele o ka simolola go araba teko e.
- 2 Buisa ditaelo tsotlhe le dipotso ka kelotlhoko.
- 3 Araba dipotso tsotlhe.
- 4 Dirisa bukana ya dikarabo e o e abetsweng go araba dipotso tsotlhe.

Teko e simolola mo tsebeng e e latelang.

O se ke wa phetla letlhare go fitlhela o bolelelwa go dira jalo.

Potso 1: Tekatlhaloganyo

Buisa setlhangwa se se latelang morago o arabe dipotso.

Bašwa le temo

1. Temo ke nngwe ya makala a a thusang ikonomi ya Limpopo le naga ka bophara ka go tlhola ditiro le go fepa setšhaba fela bašwa ba tshameka karolo e nnye tota mo lekaleng le. Puso e leka ka natla go tlhotlheletsa bašwa gore ba nne le kgatlhego mo go tsa temo le leruo ka ke tsona tse di nang le bokgoni jwa go fokotsa botlhokatiro le lehuma.
2. Bašwa go tswa mo motsaneng wa Ga-Maja kwa Kopermyn, ba ba ka fa tlase ga thupelelo ya Rural Community Development Institute (RCDI), eo e bidiwang ka leina la Ntlo ya Tlhabololo (Tlhabololo House) ba ne ba tsaya loeto lwa go ya kwa Tzaneen. Ba ithutile ka tsa temo go tswa go Boschhoek Farm kwa Tzaneen. Boschhoek Farm ke bomatlholaadibona mo lekaleng la temo.
3. Bašwa ba ne ba ile go ithuta gore mmu o nontshiwa jang le gore ba ka thibela jang gore ditshenekegi di se ke tsa ja dijalo. Kitso eno, ke ya motheo wa temo. Go itse gore motho a ka jala eng le gona leng. Go botlhokwa gore motho a itse gore mmu wa gagwe o ka tshwanelwa ke dijalo dife. Kitso ya menontsha ke e nngwe ya metheo ya botlhokwa ya katlego ya temo ka gonne menontsha e tsamaelana le kuno e ntle.
4. Tiriso ya ditlhare go bolaya ditshenekegi tse di jang dimela le yona ke e nngwe ya dintlha tsa botlhokwa tsa katlego ya temo. Modulasetulo e bile e le motlhami wa Ntlo ya Tlhabololo, Kholofelo Mogotlane a re: “Maikaelelomagolo a rona ke go neelana ka tshedimose tso e e maleba go bašwa ba ba nang le kgatlhego mo lekaleng la temo”.
5. “Moreromogolo wa RCDI ke go neelana ka tshedimose tso ka re tlhaloganyanya sentle gore e e se nang meno e lomelwa ke mogoloayona. Re lemogile gore batho ba ba tswang kwa metsemagaeng, bogolo jang ba ba dikobo dikhutshwane, ga ba na tshedimose tso mabapi le dilo tse dintsi, go tswana le thuso ya matlole le tsa temo,” a kaya jalo Mogotlane.

6. Ga jaana RCDI e kgonne go thusa bašwa ba le 20 ba ba sa direng ba jaanong ba ithutang ka phepo ya dimela (*plant nutrition*), tshireletso ya dijalo (*crop protection*) le boitekanelo jwa diphologolo (*animal health*). Ka kitso e bašwa ba tlaa e bonang mo dithutong tse, go nne le sengwe se ba ka se salang morago ka go ba neela tiro ya botshelo e ba ka itshedisang ka yona.

[E nopotswe le go fetolelwa go tswa go lokwalodikgang la Seshego]

1.1 Ke lekala lefe le le thusang ikonomi ya Limpopo le lefatshe ka bophara?

- A la Bojanala
- B la Meepo
- C la Temo
- D la Leruo (1)

1.2 Thupelelo ya RCDI e lebisitswe go bašwa ba tikologo efe?

- A Ga-Moleele
- B Ga-Maja
- C Ga-Mampote
- D Ga-Masisimale (1)

1.3 Boschhoek Farm ke bomatlholaadibona mo lekaleng la Temo. (Temana 2)

Lefoko 'bomatlholaadibona' mo polelong e e fa godimo le kaya ...

- A batho ba ba itseng thata ka tsa temo.
- B batho ba ba gaisang ka tsa temo.
- C batho ba ba tlholwang ke tsa temo.
- D batho ba ba boneng mathata ka tsa temo. (1)

- 1.4 Ke setlamo sefe se se thusang bašwa ka thupelelo ya temo?
- A Rural Development Institute
 - B Cultural Youth Development Institute
 - C Rural Community Development Institute
 - D Urban Community Development Institute (1)
- 1.5 Ke polelo efe e e tshegetsang tlhagiso ya gore RCDI e ne e thusa bašwa?
- A E kgonne go tseisa bašwa loeto.
 - B E kgonne go thusa bašwa ba le 20 ba ba sa direng.
 - C E kgonne go humisa ba ba dikobo dikhutshwane.
 - D E kgonne go lemosa bašwa ka botshelo ka kakaretso. (1)
- 1.6 Lebaka legolo le le neng le dira gore puso e dire ka natla go tlhotlheletsa bašwa go nna le kgatlhego mo temong le leruo ke ... (Temana 1)
- A go fokotsa botlhakatiro le lehuma.
 - B go ruta ka menontsha.
 - C go ruta ka tiriso ya ditlhare go bolaya ditshenekegi.
 - D go thusa ka matlole go ba ba humanegileng. (1)
- 1.7 Polelo e e reng, 'Kitso eno ke ya motheo wa temo' e kaya gore ... (Temana 3)
- A ke kitso e e tlhaelang ka tsa temo.
 - B ke thuto e nnye ka tsa temo.
 - C ke thuto ya ntlha ka tsa temo.
 - D ke thuto e e kwa godimo ka temo. (1)

1.8 O akanya gore bašwa ba ne ba ikutlwa jang ka thuso ya RCDI?

- A Ba ne ba e tenegela.
- B Ba ne ba sa e tseye tsia.
- C Ba ne ba itumelela yona.
- D Ba ne ba e nyatsa (1)

1.9 Go nna dikobo dikhutshwane ke mofuta ofe wa puo ya botshwantshi?

- A seane
- B sekapuo
- C malepa
- D leele (1)

1.10 RCDI e kgonne go thusa bašwa ba le 20 ba ba sa direng.

Palo ya bašwa ba ba thusitsweng ke RCDI e kaya gore ke bašwa ba le ...
(Temana 6)

- A bantsi ba ba ka fedisang lehuma.
- B mmalwa ba ba ratang thuto ya tsa ikonomi.
- C mmalwa ba ba nang le kgatlhego ya go ithuta ka tsa temo le leruo.
- D bantsi ba ba ratang setlamo sa RCDI. (1)

1.11 Go kaiwa eng ka polelo e e latelang, 'maikaelelomagolo a bona ke go neelana ka tshedimosetso e e maleba go bašwa.' (Temana 4)

- A Ba ne ba thusa bašwa ka tshedimosetso ya botlhokwa.
- B Ba ne ba thusa bašwa ka tshedimosetso e e matshwanedi.
- C Ba ne ba thusa bašwa ka tshedimosetso ya go nna le madi.
- D Ba ne ba thusa bašwa ka tshedimosetso ya go itemela dijalo. (1)

1.12 Tlhopha polelo e e seng nnete ka setlamo sa RCDI.

- A Se rupelela bašwa ka tsa temo le leruo.
- B Se thusa bašwa go bona kitso e e ba thusang.
- C Se neelwa bašwa tshedimosetso e e maleba ka temo le leruo.
- D Se batla tuelo mo bašweng pele se ba thusa ka thupelelo ya temo le leruo. (1)

1.13 Kholofelo Mogotlane o farologane jang le batho ba bangwe?

- A O boikgogomoso, ke moetapele, o na le ponelopele.
- B O pelonolo, o bofitlha, ke moeteledipele.
- C O na le ponelopele, o pelonolo, ke moeteledipele.
- D O na le ponelopele, o pelothata, ke moeteledipele. (1)

1.14 Go nna dikobo dikhutshwane go kaya ... (Temana 5)

- A go humanega.
- B go tlhoka dikobo.
- C go nna mokhutshwane.
- D go huma. (1)

1.15 Ke tlhagiso efe e e tlotlheletsang bašwa go ka nna le kगतlhego mo temong le mo leruong?

- A Ke bokgoni jwa tsona jwa go fokotsa botlhokatiro le lehuma.
- B Ke bokgoni jwa tsona jwa go fokotsa bosenyi mo bašweng.
- C Ke bokgoni jwa tsona jwa go tlisa tlhabololo mo metsemagaeng.
- D Ke bokgoni jwa tsona jwa go ba fa tshedimosetso ka temo. (1)

1.16 Ke polelo efe e e sobokanyang kakanyokgolo ya setlhangwa se se fa godimo botoka?

- A Bašwa ba kwa magaeng ba ka fatlhoga ka tsa tlhokomelo ya dijalo.
- B Bašwa ba kwa magaeng ba ka kgona go ya metsesetoropong.
- C Temo le leruo di ka fetola matshelo a bašwa ba kwa magaeng.
- D Temo le leruo di ka fetola bašwa go nna barui. (1)

1.17 “Maikaelelomagolo a rona ke go neelana ka tshedimosetso e e maleba go bašwa ba ba nang le kgatlhego mo lekaleng la temo.”

Goreng polelo e e fa godimo e tsentswe mo ditsejwaneng? (Temana 4)

- A go supa khutswafatso
- B go tlhalosa sengwe
- C go tlhagisa ntlha
- D go supa nopolo (1)

1.18 ‘e e se nang meno e lomelwa ke mogoloayona’ e kaya ...

- A bagolo ba tsenngwa mo mathateng ke bana.
- B motho fa a sena kitso o e bona go ba bangwe.
- C mogolo a ka bona thuso mo baneng.
- D motho yo o senang mothusi o tshwanetse go dira ka natla. (1)

1.19 Setlhangwa se o se buisitseng se senola maikutlo afe a mokwadi?

- A a letshogo
- B a boipelo
- C a boitsholo
- D a bosilo (1)

1.20 Setlhangwa se o se buisitseng se lebisitswe go bomang?

- A baeteledipele
- B barutwana
- C basadi
- D bašwa (1)

1.21 Ke thotloetso efe e o e bonang mo temaneng ya bofelo?

- A Ka temo le leruo ditšhono di lekanyeditswe
- B Ka temo le leruo nka kgona go bona ditšhono tse di okeditsweng tsa go ka itshedisa.
- C Ka temo le leruo nka tlhoka tiro.
- D Ka temo le leruo nka ya mafatsheng otlhe. (1)

1.22 Maikaelelo a mokwadi ka setlhangwa se se fa godimo ke afe?

- A Ke go lemosa bašwa gore thuto ya kwa sekolong ga e botlhokwa.
- B Ke go rotloetsa bašwa gore ba tshwane le Kholofelo
- C Ke go rotloetsa bašwa ka tsa botshelo.
- D Ke go matlafatsa bašwa ba kwa magaeng ka kitso e e maleba. (1)

1.23 Fa o lebeletse se se diriwang ke RCDI se tlile go thusa bašwa jang mo isagong?

- A Ka gore bašwa ba nne le sengwe se ba tlaa itshedisang ka sona.
- B Ka gore bašwa ba nne le ditiro tsa leruri.
- C Ka gore bašwa ba kgone go itemela mo isagong.
- D Ka gore bašwa ba kgone go rekisa merogo. (1)

1.24 Maikaelelo a tiriso ya seane mo Temaneng ya 5 ke go ...

- A bontsha botlhokwa jwa go rutana.
- B bontsha botlhokwa jwa go eletsana.
- C bontsha botlhokwa jwa go neelana ka tshedimosetso.
- D bontsha botlhokwa jwa go godisana ka tshedimosetso. (1)

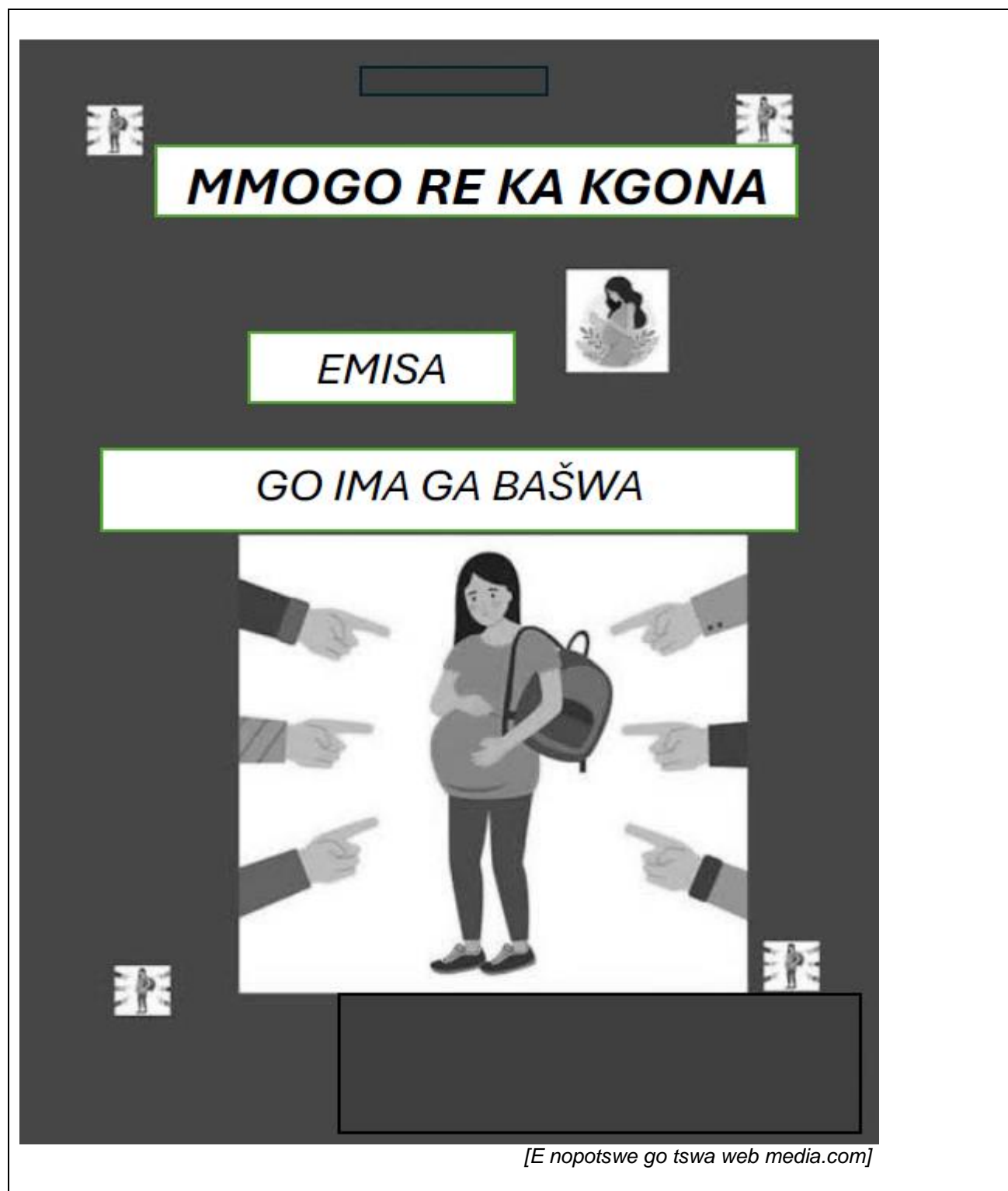
1.25 Setlhangwa se se fa godimo se bontsha fa mokwadi a fitlheletse maikaelelo a gagwe a gore ...

- A bašwa ba tla kgona go dirisa kitso e ba e boneng go itshedisa.
- B bašwa ba kwa magaeng ba setse ba itse ka phepo ya dimela.
- C bašwa ba kwa magaeng ba setse ba itse ka boitekanelo jwa diphologolo.
- D bašwa ba kwa metsesetoropong ba setse ba na le kgatlhego ya tshireletso ya dimela le diphologolo. (1)

[25]

Potso 2: Ditlhangwapono

2.1 Phasalatso

Lebelela phasalatso e e fa godimo mme morago o arabe dipotso.

2.1.1 Maikaelelo a phasalatso e e fa godimo ke afe?

- A Go kopa batho go thusa bašwa ba ba imileng.
- B Go rotloetsa batho go dirisana gore ba emise go ima ga bašwa.
- C Go kaetsa basetsana ba ba imileng diphoso tsa bona.
- D Go kgalema bašwa go emisa go ima ba le bannye. (1)

2.1.2 Phasalatso e e fa godimo e lebisitswe go ...

- A batho botlhe ba ba tshwenngwang ke go ima ga bašwa.
- B bašwa ba ba amilweng ke kimo.
- C bašwa ba ba tsenang mo thobalanong.
- D batho botlhe ba ba sa amiweng ke go ima ga bašwa. (1)

2.1.3 Puo ya sefatlhego ya mosetsana yo o mo phasalatsong, e senola maikutlo afe?

- A boitumelo
- B motlotlo
- C tshwabo
- D boipelo (1)

2.1.4 Goreng mafoko ano 'MMOGO RE KA KGONA' a kwadilwe ka fonto e kima?

- A Go rotloetsa bašwa go buisana ka thobalano.
- B Go ngoka/gogela babuisi.
- C Go supa gore mmogo re ka thusa bašwa ba ba imileng.
- D Go supa gore mmogo bašwa ba ka kgona go godisa lesea. (1)

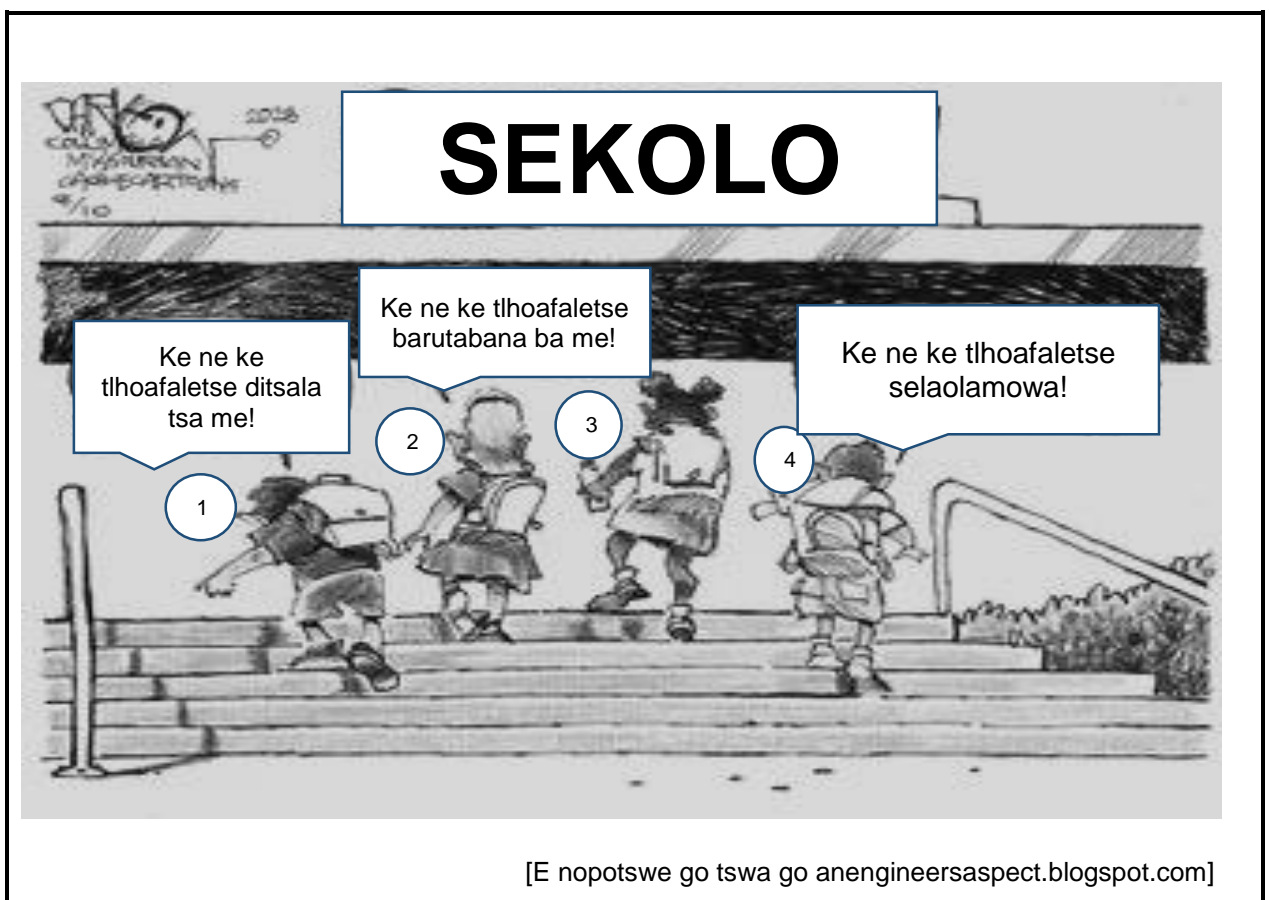
2.1.5 Menwana e e supileng mosetsana mo phasalatsong e e fa godimo e thusa jang go fetisa molaetsa?

- A E supa fa mošwa yo o imileng a tlhoka thuso ya batho botlhe.
- B E supa fa batho ba tshwaya basetsana ba ba imileng phoso.
- C E supa fa batho botlhe ba amiwa ke go ima ga bašwa.
- D E supa fa mmogo batho ba ka kgona go emisa go ima ga bašwa. (1)

[5]

2.2 Khathunu

Lebelela khathunu e e fa tlase mme morago o arabe dipotso.

2.2.1 Ditiragalo tsa khathunu e e fa godimo di diragalela kwa kae? (1)

2.2.2 Go phatlhalatsa matsogo le go bula maoto ga morutwana wa palo ya 1, go kaya eng? (1)

2.2.3 Ke eng se se tshegisang ka puo morutwana wa palo ya 4? (2)

- 2.2.4 Fa o lebeletse puo ya mmele le puo ya barutwana ba ba mo khathunung, a o ka re ba tlhoafaletse go boela sekolong? Tshegetsa karabo ya gago. (2)
- 2.2.5 Go sa bue sepe ga morutwana wa palo ya 3 go supa maikutlo afe? (1)
- 2.2.6 Ke molaetsa ofe o re o nopolang go tswa mo khathunung? (1)
- 2.2.7 A ke ntlha kgotsa kakanyo gore morutwana wa palo ya 2 o rata barutabana ba gagwe? Tshegetsa karabo ya gago. (2)

[10]

Potso 3: Tshobokanyo

Buisa setlhangwa se se latelang mme o se sobokanye ka go ntsha dintlha tse di bontshang mabaka a a tlhotlheletsang batho go thuba mo mabenkeleng.

ELA TLHOKO: O tshwanetse go dira tse di latelang:

1. Kwala dintlha di le SUPA tsa dipolelo tse di feletseng.
2. Nomora dipolelo go tloga go 1-7.
3. Kwala fela ntlha e le NNGWE mo polelong nngwe le nngwe.
4. Dirisa mafoko a gago ka moo go kgonegang.
5. Tshobokanyo ya gago e nne boleele jwa mafoko a ka nna 70-80.
6. Kwala palo ya mafoko mo masakaneng kwa bokhutlong jwa tshobokanyo.
7. Tshobokanyo e se neelwe setlhogo.

Go thubiwa mo mabenkeleng.

Go nna serukutlhi ga go reye gore o mmolai kgotsa mmeteledi. Bontsi jwa batho ba itse fa bogodu jwa mabenkele e le tlhobaboroko mo nageng ya rona mme ke selo se se amang bontsi jwa baagi. Batho ba utswa fela ba sa itse ditlamorago tsa bogodu, bangwe ba di itse sentle fela ka ntlha ya go tlhoka botho, boutlwebotlhoko le go kgathalela batho ba bangwe, ba tswelela ka go utswa. Go dula o utswa didiriswa di le dingwe ka metlha go dira gore o di utswa phetelela. Tlhokego ya madi e oketsa bogodu jwa mabenkele, ka ntlha ya gore motho o a bo a se na madi a go duelela se a se tlhokang, mme a feleetse a utswa. Bangwe ba bona kgatelelo go tswa mo ditsaleng tsa bona mme se se dira gore ba feleetse ba utswa.

Tiriso e e feteletseng ya diritibatsi e ka feleletsa e tlhola bogodu gonne bontsi jwa badirisi ba tsona ga ba na madi a go di reka. Mabenkele a go se nang dikhemera mo go ona kana balebeledi gantsi a fetoga sentlhaga sa magodu. Ba dula ba itseela dithoto fela mo go ona le go laletsa ba bangwe go tla go utswa ka ba itse gore go tsena mo go ona ke kgetsi e potlana. Batho ba ba nang le bolwetse jwa tlhologanyo, ke bangwe ba batho ba ba utswang mo mabenkeleng ka ntlha ya gore ditlhaloganyo tsa bona di sa

dire sentle. Palo e e kwa godimo ya batho ba ba humanegileng e tlhola bogodu jwa mabenkele gone go tlhela dijo kwa malapeng a bona mme ba dira se, ka go leka go bona diyamaleng.

[E nopotswe go tswa go: Setswana Tota: MA Masenya le ba bangwe]

[10]

Potso 4: Puo mo tirisong

Buisa setlhangwa se se latelang mme morago o a arabe dipotso.

Letsatsi la matsalo

1. Go monate go nna le batho ba ba go ratang ba ba gaufi le wena, segolobogolo fa e le letsatsi la gago la matsalo, lenyalo kgotsa segopotso sa lenyalo. Ditokololo tsa *Basadi social club* di tshela di netefatsa gore tokololo e nna le letsatsi le le kgethegileng e bile le gopolega. Se ke ka ntlha ya gore malatsi a a kgethegileng ga a tle gantsi mo botshelong. Mokgatlho o wa *Basadi social club*, o dirile gore letsatsi la matsalo la ga Kedibone Ramphekoa, go tswa kwa Seshego Zone 1 kwa Polokwane e nne le le kgethegileng fa a ne a tshwara dingwaga di le 56.
2. Kedibone o ne a netefatsa gore go na le dijo, dino le mmimo o o itumedisang mme ditokololo tsona di tla le tšhelete, dimpho jalo jalo. A re setlhopha se, se dula se netefatsa gore mongwe le mongwe wa bona o itumelela letsatsi la gagwe la matsalo go fitlha kwa bokhutlong. Letsatsi la me la matsalo e nnile le le monate thata ka gonne ke ne ke potapotilwe ke ba losika, ditokololo tsa mokgatlho, baagisane le ditsala. Batlamoletlong ba ne ba kgabile ka mmala o mosweu mme tse tsotlhe e nnile thulaganyo le dipaakanyo tsa ditokololo. Ga ke akanye gore nkabo ke ketekile letsatsi le le monate jalo fa e kabo e se ka bona.
3. Ditokololo tsotlhe di ne di fela pelo gore a bona malatsi a fitlha leng gore ba nne le tswina e e tswang ka ditsebe e ba itemogetseng yona ka moletlo wa ga Kedibone. “Se ke ka ntlha ya gore mo mokgatlhong o, re emana nokeng go netefatsa gore dilo tsotlhe di tsamaya ka thelelo.” Yo mongwe wa mokgatlho e leng Maphuthi Moloto yo o dingwaga di le 53, o ne a tswela ka go kaya gore mokgatlho o, o dira gore dilo di nne bonolo gore letsatsi la bona e nne le le kgethegileng.
4. Mokgatlho o, ga se fela wa keteko ya malatsi a matsalo, o itse le gore fifing go tshwaranwa ka dikobo ka ba tshegetsana mo masong le mo dikgwetlhong tse ba kopanang le tsona tsa botshelo.

[E nopotswe le go rulaganngwa sešwa go tswa go: lokwalodikgang lwa Vukuzenzela]

4.1 'Batho' ke mofuta ofe wa leina? (Temana 1)

- A leinagotlhe
- B leinakgoboka
- C leinakgopolo
- D leinatota

(1)

4.2 'letsatsi la me la matsalo e nnile le le monate thata ka gone ke ne ke potapotilwe ke balosika, ditokololo tsa mokgatlho, baagisane le ditsala.'
(Temana 2)

Mofuta wa polelo e e fa godimo ke ...

- A polelotswako.
- B polelotaelo.
- C polelopate.
- D polelonolo.

(1)

4.3 Neela lekaelagongwe la lefoko 'bokhutlong' (Temana 2)

- A tshimologong
- B magareng
- C bofelong
- D feletsang

(1)

4.4 Neela tlhogo ya leina mokgatlho fa le le mo bontsing.

- A me-
- B di-
- C se-
- D mi-

(1)

4.5 'ba ba go ratang' ke mofuta ofe wa polelwana? (Temana 1)

- A polelwanakalatlhalosi
- B polelwanakalatlhaodi
- C polelwanakalaina
- D polelwanakaladiri

(1)

4.6 Ditokololo tsotlhe di ne di fela pelo. A bona malatsi a fitlha leng.

Tlhopha lekopanyi le le ka diriswang go kopanya dipolelo tse di fa godimo.

- A mme
- B le fa
- C ntle
- D gore

(1)

4.7 'Batlamoetlong ba ne ba kgabile ka mmala o mosweu (Temana 2)

Letlhaodi 'o mosweu' mo polelong e e fa godimo le dirisitswe go ...

- A kaya mmala.
- B tlhaola mmala.
- C tlhalosa mmala.
- D supa mmala.

(1)

4.8. Letsatsi la me la matsalo e nnile le le monate thata

Lefoko 'thata' ke mofuta ofe wa letlhalosi. (Temana 2)

- A la nako
- B la felo
- C la mokgwa
- D la kopanelo

(1)

4.9 Kedibone o keteka letsatsi la matsalo.

Polelo e e fa godimo fa e fetoletswe go tirwa e tlaa nna:

- A Letsatsi la matsalo le ne le ketekwa ke Kedibone.
- B Letsatsi la matsalo le ketekwa ke Kedibone.
- C Letsatsi la matsalo le tlaa ketekwa ke Kedibone.
- D Letsatsi la matsalo le tllile go ketekwa ke Kedibone. (1)

4.10 'fitlha' e kaya ... (Temana 3)

- A dirwa.
- B baya.
- C tsamaya.
- D goroga. (1)

4.11 Ditokololo tsotlhe di ne di fela pelo gore a bona malatsi a fitlha leng gore ba nne le tswina e e tswang ka ditsebe e ba itemogetseng yona ka moletlo wa ga Kedibone. (Temana 3)

'tswina e e tswang ka ditsebe' mo polelong e e fa godimo e kaya ...

- A monate o sa feleng.
- B monate o sa lebalesegeng.
- C monate o o feteletseng.
- D monate o eletsegang. (1)

4.12 Kedibone o ne a netefatsa gore go na le dijo, dino le mmino o o itumedisang mme ditokololo tsona di tla le tšhelete le dimpho jalo jalo. (Temana 2)

Lefoko jalo jalo mo polelong e e fa godimo fa le khutshwafaditswe ke:

- A j
 - B j.a
 - C j.l
 - D j.j
- (1)

4.13 Tlhopha polelo e e dirisitseng matshwao a puiso ka nepagalo.

- A Mokgatlho, o o dira gore dilo di nne bonolo.
 - B Mokgatlho o-o dira gore dilo di nne bonolo?
 - C Mokgatlho o, o dira gore dilo di nne bonolo!
 - D Mokgatlho o, o dira gore dilo di nne bonolo.
- (1)

4.14 'bona' ke mofuta ofe wa leemedi? (Temana 2)

- A leemeditho
 - B leemeditota
 - C leemedigotlhe
 - D leemeditsweledi
- (1)

4.15 "Se ke ka ntlha ya gore mo mokgatlhong o, re emana nokeng go netefatsa gore dilo tsotlhe di tsamaya ka thelelo."

Tlhopha lefoko le le kayang 'ka thelelo' e bile le kwadilwe sentle.

- A bonoloo
 - B bonoolo
 - C bunolo
 - D bonolo
- (1)

4.16 'Kedibone o netefatsa gore dijo le dino di teng'

Polelo e e fa godimo fa e fetoletswe go pakatlang e tlaa nna:

- A Kedibone o tlaa netefatsa gore dijo le dino di teng.
- B Kedibone o tlile go netefatsa gore dijo le dino di teng.
- C Kedibone o netefaditse gore dijo le dino di teng.
- D Kedibone o ne a netefatsa gore dijo le dino di teng. (1)

4.17 "Setlhopha se, se dula se netefatsa gore mongwe le mongwe wa sona o a itumela," o a tthalosa.

Tlhopha polelo e e kwadilweng sentle ka puopegelo.

- A O ne a tthalosa gore setlhopha se,se dula se netefaditse gore mongwe le mongwe wa sona o a itumela.
- B O ne a ka tthalosa gore setlhopha se,se dula se netefatsa gore mongwe le mongwe wa sona o a itumela.
- C O ne a tthalosa gore setlhopha se,se dula se netefatsa gore mongwe le mongwe wa sona o a itumela.
- D O ne a sa tthalose gore setlhopha se, se dula se netefatsa gore mongwe le mongwe wa sona o a itumela. (1)

4.18 Mokgatlho o, ga se fela wa keteko ya malatsi a matsalo, o itse le gore fifing go tshwaranwa ka dikobo ka ba tshegetsana mo masong le mo dikgwetlhong tse ba kopanang le tsona tsa botshelo.

Nopolo e e fa godimo ke sekai sa puo e e ...

- A digelang.
- B tsayang letlhakore.
- C gobelelang.
- D gogelang. (1)

4.19 'fifing go tshwaranwa ka dikobo' (Temana 4) e kaya ...

- A batho go thusiwa ba ba tlhokang thuso.
- B batho fa ba le mo boitumelong ba tshwanetse go thusana.
- C batho fa ba tlhoka thuso ba tshwanetse go ipega gore ba tle ba thusiwe.
- D batho ba tshwanetse go tshwaraganela mathata go a fenywa. (1)

4.20 Neela lefoko le le nepagetseng la Setswana boemong jwa leadingwa 'tšhelete' (Temana 2)

- A lotseno
- B madi
- C dikatso
- D moneelo (1)

[20]

Bokhutlo ba teko

